

La meva darrera conversa amb el Jaume Botey

Josep Maria Monferrer
Escolapi en la diàspora

Poc després de ser internat a l'Hospital de Bellvitge a causa d'una seriosa malaltia del fetge, vaig anar a visitar-lo. Tots dos ens vam alegrar molt de veure'ns, i com fèiem sovint des de més de 50 anys enrere, vam començar a xerrar i compartir.

Li vaig dir que havia llegit el seu interessant article sobre Luter. Llavors, la conversa va derivar a obrir-nos els cors i a compartir sentiments dels quals, amb tanta claredat i transparència, mai havíem parlat.

La revolució cristiana de Luter volia acabar amb un model d'Església catòlica basada amb uns «dirigents sagrats» que no tenien res a veure ni amb Jesús ni amb els evangelis.

La paraula *sacerdot* ve del llatí *sacer* o *sacrum*, que vol dir ésser sagrat. Aquests éssers «consagrats» (tots mascles) pretenen ser els representants de Déu a la terra, i en nom de Déu constitueixen uns poders no precisament evangèlics. Segons els evangelis, *sagrats* ho som tots els humans. Sacerdots, o ho som tots o no ho és ningú. Hauríem de parlar, i molt, del «sacerdoci universal».

Luter va intentar dialogar, evangeli en mà, amb la jerarquia catòlica. Es van negar a qualsevol diàleg i va acabar amb excomunionis i guerres religioses per tot Europa. No sé per què aquest fanatisme em recorda molt el que s'està fent en aquests moments, des del poder central autoritari, amb Catalunya.

Aquest pensament ja feia temps que el compartíem. La novetat va ser quan vam parlar del nostre compromís cristià amb els pobres i marginats socials.

Els seus compromisos amb els sagrats/ades marginats/ades li van acabar creant un conflicte intern, i,

per fidelitat a l'evangeli, va optar per abandonar el sacerdoci catòlic.

Un cop més vaig coincidir amb ell. Jo li vaig explicar per què havia anat dues vegades a Sao Félix do Araguaia a veure el meu amic Pere Casaldàliga, per exposar-li que volia deixar el sacerdoci, perquè em causava profundes contradiccions. Totes dues vegades vaig tornar a Barcelona amb el convenciment que, pels pobres que encara creuen més o menys en la religió catòlica, el millor era continuar compartint, d'igual a igual, la nostra sacralitat o dit d'una altra manera, el sacerdoci universal. Aquest pensament és el que ha fet al Pere continuar sent bisbe i lluitar amb i pels més desfavorits, i a mi, malgrat les meves contradiccions, continuar vivint i lluint a la Mina.

Gràcies, Jaume, et tindrè sempre present en els anys que em puguin quedar de corda.

Constructor d'esperança

Xavier Casanovas
Director de Cristianisme i Justícia

Corria l'any 2006 quan un grup de joves que feien un camp de treball a Bellvitge van rebre la visita d'en Jaume Botey. Desconegut per a la majoria, va fer anar un pas més enllà els anhels d'aquells joves que, volent fer alguna cosa pels altres, descobrien com la seva feina s'incardinava en una història incansable de lluites per construir un altre món possible. En Jaume els parlava de la seva experiència com a escut humà a l'Iraq, de les injustícies que arreu continuaven vives tot i el benestar i la bombolla en la qual vivíem a casa nostra, de com les alternatives al món neoliberal s'estaven articulant a l'entorn d'espais com el Fòrum Social Català, de com la fe cristiana dona esperança a aquestes lluites i ha estat sempre motor i força per a tants.

Aquesta va ser la meua manera de conèixer el Jaume. Molts altres ho van poder fer al barri de Can Serra de l'Hospitalet on va ser veí, mestre, regidor i amic; a la Universitat Autònoma de Barcelona on va ser professor de molts; colze a colze cridant pel «No a la Guerra» en cadascuna de les manifestacions contràries a l'imperialisme del segle XXI; o donant suport a iniciatives d'economia social i solidària arreu del territori.

De la mà del Jaume més internacionalista vam anar al Fòrum Social Mundial de Dakar el 2011, i al de Tunísia el 2013. Vam organitzar els Fòrums Catalans de Teologia i Alliberament durant quatre edicions seguides del 2010 al 2016, sempre amb la voluntat de fer convergir totes aquelles lluites que alimentades per la fe —fos aquesta musulmana, cristiana o budista— tinguessin com a horitzó el treball pels últims dels últims.

El Jaume més intel·lectual tenia clar que «la realitat no s'esgota en allò que veiem. Actua més enllà dels somnis que somiem desperts». El Jaume era d'una gran perseverança i tenia una gran capacitat d'implicar i fer particip a tothom de la seva passió. Buscava eixamplar el terreny d'allò possible perquè la utopia prengués forma ja avui. «Allò que s'estima utòpicament dirigeix tots els moviments de la llibertat» deia en un dels quaderns escrit per ell a Cristianisme i Justícia, *Construir l'esperança*. I és que si alguna cosa ha estat el Jaume és constructor d'esperança. En memòria seva seguirem treballant i lluint en aquesta mateixa direcció.

«Els seus compromisos li van acabar creant un conflicte intern, i, per fidelitat a l'evangeli, va optar per abandonar el sacerdoci catòlic»

«El Jaume més intel·lectual tenia clar que la realitat no s'esgota en allò que veiem. Actua més enllà dels somnis que somiem desperts»